

NARODOWY
BANK POLSKI

Międzynarodowy handel usługami Polski w 2021 roku

Synteza

Z analizy międzynarodowego handlu usługami Polski w 2021 r. wynika, że nastąpiła silna poprawa salda względem poprzedniego roku. Bilans handlowy powrócił do długookresowego trendu rosnącego, który został zaburzony w 2020 r. przez pandemię COVID-19 i związane z nią zakłócenia w globalnych łańcuchach dostaw. Wartość nadwyżki usług po raz pierwszy w historii kształtowana była głównie przez pozostałe usługi (do których zaliczyć można m.in. usługi informatyczne, budowlane, finansowe, ubezpieczeniowe oraz pozostałe usługi biznesowe) wyprzedzając tradycyjnie dominujące usługi transportowe. W 2021 r. nadwyżka Polski w wymianie usługami była trzecią najwyższą w Unii Europejskiej. Wyższe dodatnie saldo osiągnęły jedynie Hiszpania i Francja.

W analizowanym okresie, zarówno eksport jak i import usług charakteryzowały się największymi przyrostami obserwowanymi do tej pory. Było to w dużej mierze spowodowane efektem niskiej bazy odniesienia wynikającej głównie ze skutków wspomnianej wyżej pandemii COVID-19. Wartość eksportu usług w 2021 r., w porównaniu do 2020 r., zwiększyła się o 21,2 %. Najwyższy przyrost eksportu odnotowano w pozostałych usługach biznesowych oraz transporcie.

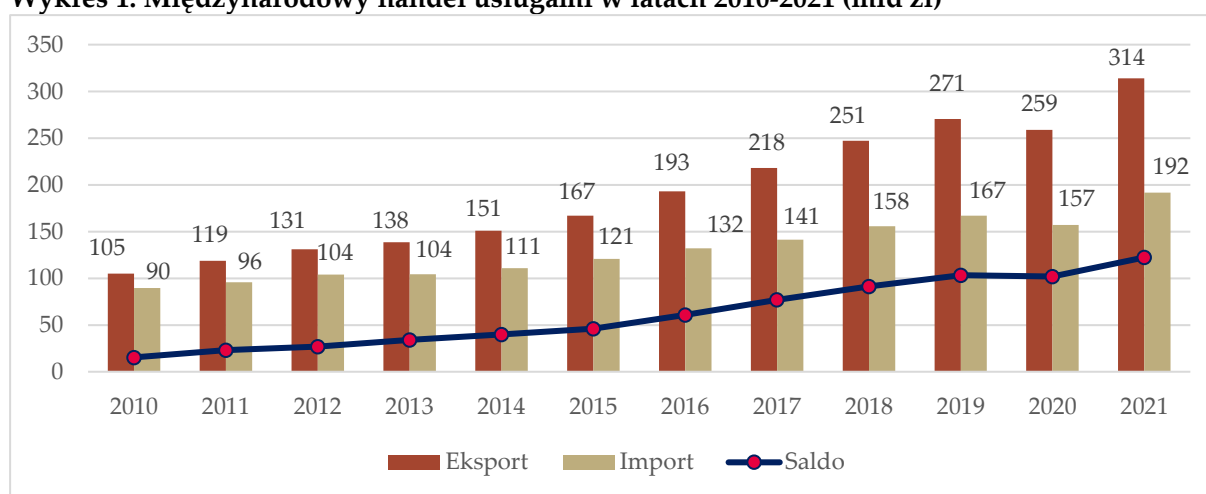
W 2021 r. nominalny wzrost międzynarodowego importu usług w odniesieniu do roku poprzedniego wynosił 22,1%. Największy przyrost importu zaobserwować można w pozostałych usługach (głównie usługach świadczonych przez profesjonalistów, informatycznych oraz użytkowaniu praw własności intelektualnej). Podobną skalę przyrostu zauważyć można w przypadku usług transportowych.

Analiza danych jednostkowych (Ramka 1, str. 10) wskazuje, że podmioty posiadające powiązanie kapitałowe z zagranicą dominowały w generowaniu dodatniego salda. Podmioty będące członkami międzynarodowych grup kapitałowych, kolejny rok z rzędu dominują również w wartości obrotów (eksport oraz import) nad firmami krajowymi (nie posiadających relacji kapitałowych z zagranicą). Firmy międzynarodowe odpowiadały za 71,7% eksportu oraz 75,4% importu. Podmioty z kapitałem zagranicznym dużo lepiej poradziły sobie z kryzysem COVID-19 oraz z szybszym odbudowaniem swoich powiązań ekonomicznych po pandemii.

1. Saldo usług

Z analizy salda usług w 2021 r. wynika silny wzrost nadwyżki (o 20,3 mld zł) w porównaniu do poprzedniego roku. Spowodowane było to głównie przyrostem salda usług samochodowego transportu towarowego oraz usług biznesowych (w szczególności świadczonych przez profesjonalistów). Przy analizie wartości w odniesieniu do 2020 r. należy pamiętać o efekcie niskiej bazy (punkt odniesienia jakim jest 2020 r. charakteryzował się niższymi wartościami związanymi z pandemią COVID-19).

Wykres 1: Międzynarodowy handel usługami w latach 2010-2021 (mld zł)

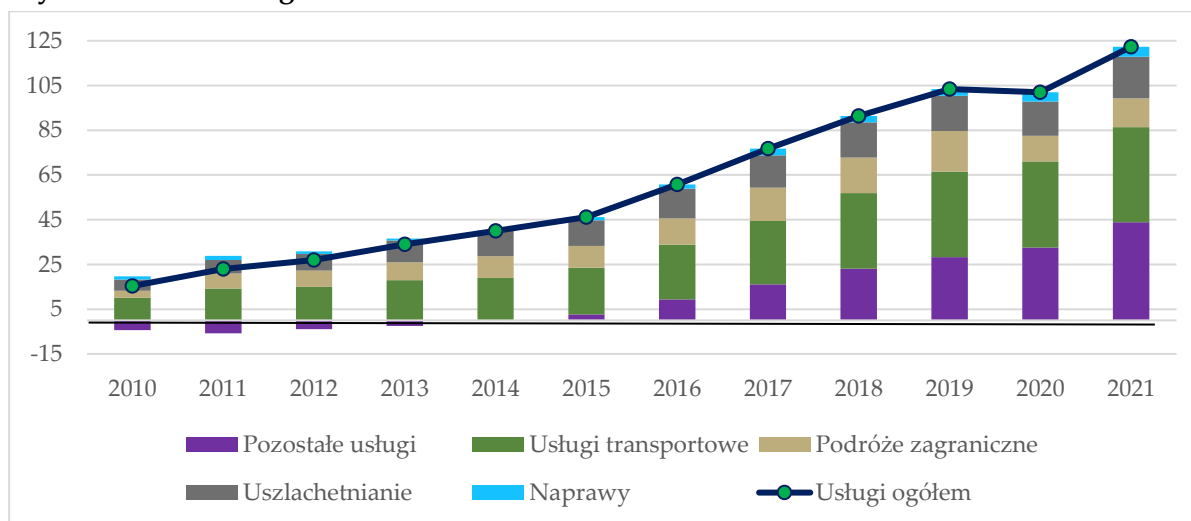

Źródło: NBP

W 2021 r. dodatnie saldo międzynarodowego handlu usługami kształtowane było głównie przez pozostałe usługi (43,8 mld zł) wyprzedzające tym samym usługi transportowe (42,5 mld zł), które do 2020 r. były najważniejszym komponentem polskiej nadwyżki w handlu usługami. W przeciwieństwie do roku poprzedniego saldo podróży zagranicznych przyrosło o 1,5 mld zł, jednak nadal pozostawało silnie poniżej wartości sprzed 2019 r. (okresu poprzedzającego pandemię).

Największe przyrosty salda usług, w porównaniu do 2020 r., zaobserwować można w drogowym transporcie towarowym (wzrost o 5,9 mld zł), usługach informatycznych (wzrost o 4,0 mld zł), usługach prawnych, księgowych (wzrost o 3,6 mld zł) oraz uszlachetnianiu (wzrost o 3,3 mld zł). Wzrosty kompensowane były spadkami notowanymi w transporcie morskim (spadek o 3,7 mld zł) oraz usługach marketingowych (spadek o 1,0 mld zł).

Wykres 2: Saldo usług w latach 2010-2021 (mld zł)

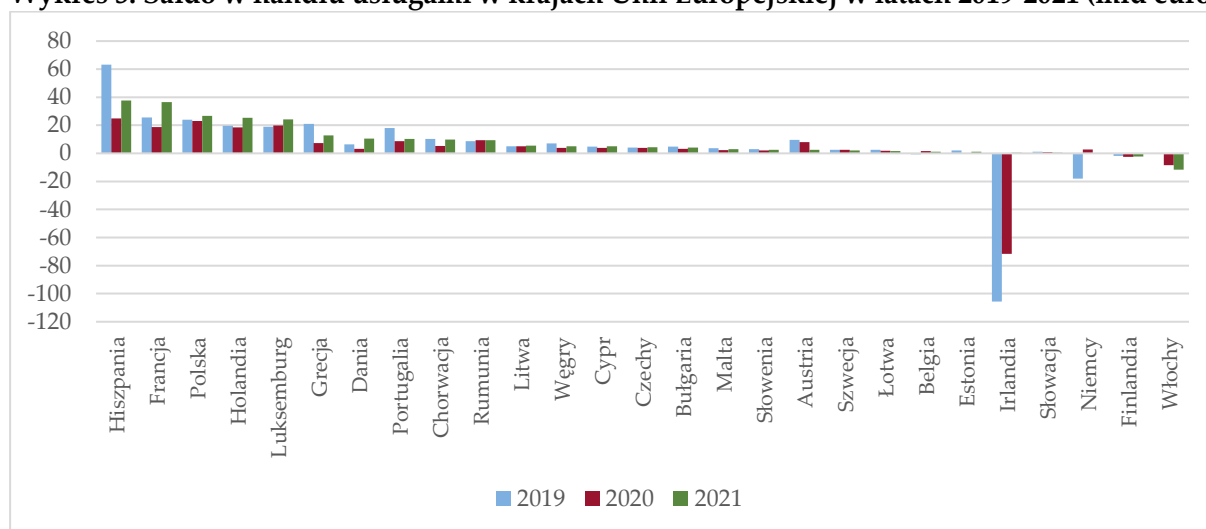

Źródło: NBP

Dodatnie saldo w handlu usługami charakteryzuje zdecydowaną większość gospodarek Unii Europejskiej. W 2021 r. nadwyżkę eksportu nad importem usług notowało aż dwadzieścia pięć spośród dwudziestu siedmiu krajów Unii Europejskiej. W 2021 r. nadwyżka Polski w wymianie usługami w wysokości 26,8 mld euro, była trzecią najwyższą w UE. Wyższe dodatnie saldo osiągnęły jedynie Hiszpania (37,6 mld euro) i Francja (36,4 mld euro). Grupa krajów wykazująca ujemne saldo handlu usługami systematycznie maleje. W omawianym roku, deficyt w obrotach usługowych odnotowały tylko Finlandia i Włochy.

Ożywienie w międzynarodowym handlu usługami, jakie nastąpiło w 2021 r. sprzyjało powiększeniu się nadwyżki eksportu nad importem. Część krajów, wśród których znalazła się Polska, osiągnęła historycznie najwyższe dodatnie saldo wymiany usługami. Natomiast kraje, których nadwyżka zależała w dużej mierze od podróży zagranicznych notowały niższe wartości salda. Wynikało to z faktu, że wartość podróży jako jedynej kategorii handlu usługami pozostawała w 2021 r. znacznie poniżej poziomu sprzed pandemii.

Wykres 3: Saldo w handlu usługami w krajach Unii Europejskiej w latach 2019-2021 (mld euro)

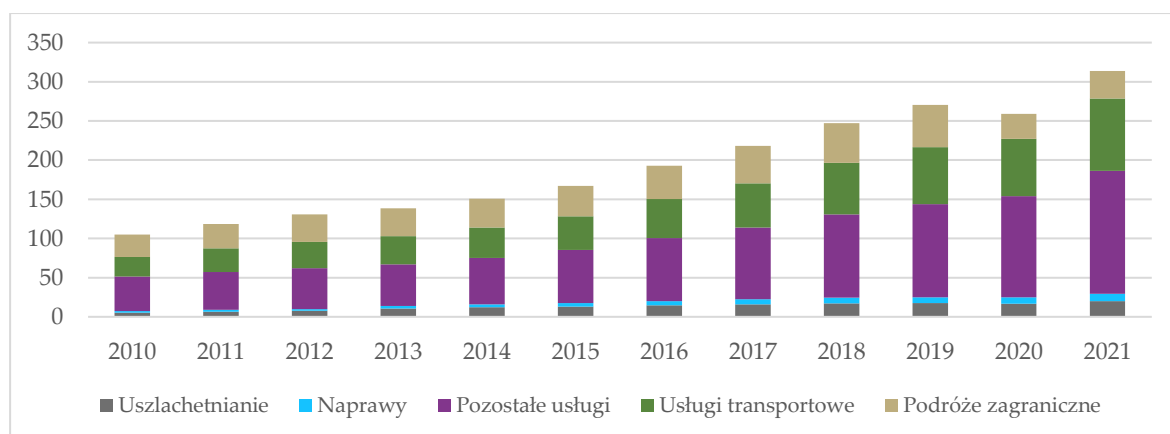

Źródło: NBP na podstawie danych Eurostatu

2. Eksport usług

Rok 2021 r. charakteryzował się powrotem silnej tendencji wzrostowej. Skutkiem tego był przyrost wartości usług świadczonych na rzecz zagranicy wynoszący 21,2 % r/r (efekt niskiej bazy odniesienia).

Wykres 4: Struktura przedmiotowa eksportu usług (mld zł)

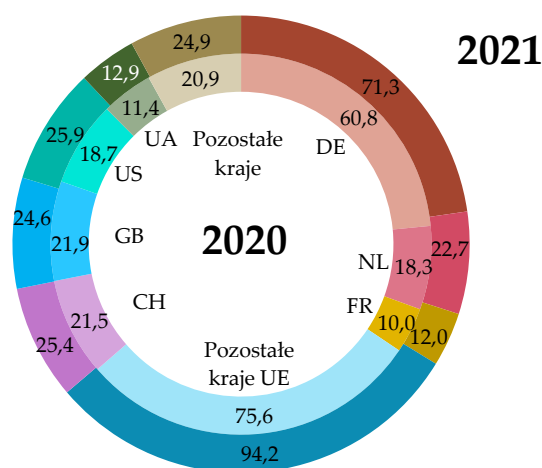
Źródło: NBP

Analiza struktury geograficznej (Wykres 5) wskazuje, że najważniejszym rynkiem eksportowym Polski były kraje Unii Europejskiej. Polscy rezydenci w 2021 r. sprzedali do UE usługi o łącznej wartości 200,2 mld zł (było to 63,8% całości wyświadczonych usług – odsetek ten pozostawał na podobnym poziomie co przed rokiem). Najważniejszymi partnerami

spośród krajów UE pozostawały państwa strefy euro (wartość eksportu wyniosła 165,9 mld zł, tj. 52,9% całości eksportu).

Wśród najważniejszych kierunków eksportu usług można wyróżnić siedem głównych krajów partnerskich (wykres 5). Tradycyjnie najważniejszym partnerem w międzynarodowym handlu usługami były Niemcy. Na rzecz podmiotów z tego kraju polscy rezydenci wyświadczyli usługi o wartości 71,3 mld zł (wzrost aż o 10,5 mld zł r/r). Po raz pierwszy największe znaczenie w eksporcie do Niemiec miały pozostałe usługi. W 2021 r. ich wartość wyniosła 27,2 mld zł, co stanowiło 38,2% eksportu usług do zachodniego sąsiada. Na drugim miejscu w eksporcie znalazły się usługi transportowe, których wartość wyniosła 26,5 mld zł (tj. 37,1% całości eksportu). Podróże zagraniczne zajęły trzecie miejsce pod względem wartości eksportu, który ukształtował się na poziomie 10,4 mld zł, pozostając na tym samym poziomie co przed rokiem.

Wykres 5: Struktura geograficzna przychodów w roku 2020 oraz 2021 (w mld zł)

Źródło: NBP

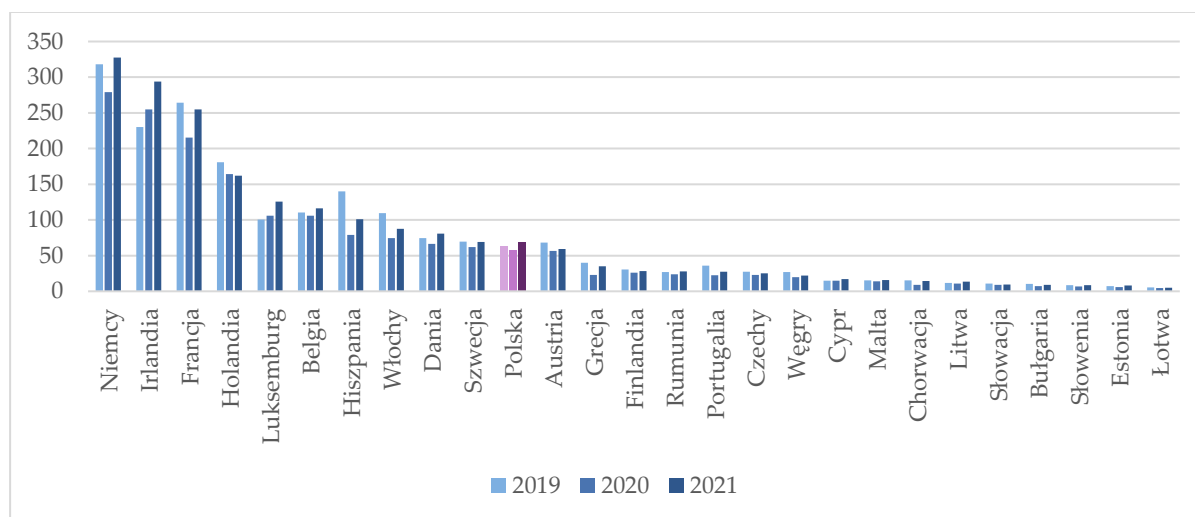
Kolejnym istotnym kierunkiem polskiego eksportu były Stany Zjednoczone (eksport o wartości 25,9 mld zł) oraz Szwajcaria (eksport o wartości 25,4 mld zł). Najchętniej sprzedawanymi usługami na rynku amerykańskim były pozostałe usługi biznesowe oraz usługi informatyczne. Z kolei usługami najczęściej eksportowanymi do Szwajcarii były: pozostałe usługi biznesowe (szczególnie świadczone przez profesjonalistów) jak również uszlachetnianie (rynek ten stanowił aż 32,2% wyeksportowanych usług uszlachetniania).

Do zeszłego roku Wielka Brytania była drugim co do wielkości nabywcą polskich usług. W 2021 r. tendencja ta uległa odwróceniu, co bezpośrednio wynika z formalnego wejścia w życie postanowień BREXITU. Całkowity eksport do Wielkiej Brytanii wyniósł 24,6 mld zł, pozycjonując ten kraj na czwartym miejscu. Rezydenci z tego kraju najchętniej nabywali pozostałe usługi biznesowe (prawne, księgowość etc.) oraz usługi informatyczne.

W 2021 r. Polska utrzymała 11 miejsce pod względem wartości świadczonych usług w Unii Europejskiej. Na nasz kraj przypadało 3,4% unijnego eksportu usług (podczas gdy w eksporcie towarów udział Polski wyniósł 4,9%).

Po rocznej przerwie spowodowanej pandemią, eksport usług w Unii Europejskiej powrócił do trendu wzrostowego. W jedenastu gospodarkach, w tym w Polsce, wartość eksportu usług w 2021 r. przekroczyła poziom z 2019 r. Polski eksport usług wyrażony w euro zwiększył się o 17,9% r/r, czyli nieco powyżej średniego wzrostu w Unii (15,5%). W 2021 r. najsilniejsze wzrosty eksportu odnotowały Chorwacja, Grecja i Estonia. Dwie pierwsze gospodarki odnotowały jednak bardzo głębokie spadki w roku poprzednim, związane z silnym zmniejszeniem się przychodów z podróży zagranicznych (efekt niskiej bazy).

Wykres 6: Wartość eksportu usług w krajach Unii Europejskiej w latach 2019-2021 (mld euro)

Źródło: NBP na podstawie danych Eurostatu

2.1 Najważniejsze usługi w polskim eksporcie.

2.1.1 Usługi transportowe

Wartość eksportu usług transportowych w 2021 r. ukształtowała się na poziomie 92,4 mld zł (Tabela 1). W porównaniu do 2020 r., eksport tej kategorii wzrósł niemal o 20,0 mld zł (tj. o 26,8%). Wartości te były zbliżone do przyrostów obserwowanych w odniesieniu do 2019 r. Najważniejszym kierunkiem sprzedaży usług transportowych świadczonych przez polskie podmioty były kraje Unii Europejskiej (w 2021 r. wartość eksportu wynosiła 76,0 mld zł – 82,2%). Kluczowymi nabywcami polskich usług transportowych były: Niemcy – 26,4 mld zł (28,6% eksportu usług transportowych), Holandia – 9,5 mld zł (tj. 10,3%) oraz

Luksemburg (wyprzedzając Francję oraz Szwecję) – 5,7 mld zł (tj. 6,2%). Największy wzrost eksportu usług transportowych odnotowano dla Niemiec (o 3,9 mld zł).

W usługach przewozowych świadczonych przez polskie podmioty dominował transport towarowy – jego wartość w 2021 r. wynosiła 58,5 mld zł (było to 63,3% całości usług transportowych). Najistotniejszą rolę wśród usług przewozu odgrywał towarowy transport samochodowy. W 2021 r. stanowił on 63,3% całości przychodów z usług transportowych.

Tabela 1: Przychody z usług transportowych (w mld zł)

Transport	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem	25,1	30,4	33,7	36,0	39,1	42,8	49,8	56,3	65,7	73,1	72,9	92,4
Towarowy	17,9	21,4	23,2	24,5	26,6	29,1	32,9	36,3	41,2	45,0	47,1	58,5
Pozostały	5,7	6,3	7,6	8,0	9,1	10,4	12,7	15,1	18,3	20,4	23,4	29,8
Pasażerski	1,4	2,7	2,9	3,4	3,4	3,3	4,2	4,9	6,2	7,7	2,4	4,1

Źródło: NBP

W 2021 r., względem roku poprzedniego, można zaobserwować bardzo duży wzrost eksportu usług transportu pasażerskiego (o 73,8% r/r – efekt niskiej bazy odniesienia). Wartość przewozów pasażerskich wyniosła zaledwie 4,1 mld zł i nie powróciła do poziomu sprzed pandemii COVID-19. Wynikało to głównie z utrzymujących się restrykcji utrudniających podróżowanie.

Pozostałe usługi transportowe zawierają usługi takie jak: sprzątanie specjalistyczne, wynajem środków transportu bez załogi, usługi pocztowe i kurierskie itd. W 2021 r. kategoria ta była odpowiedzialna za 32,2% wszystkich świadczonych usług transportowych.

2.2.1 Podróże zagraniczne

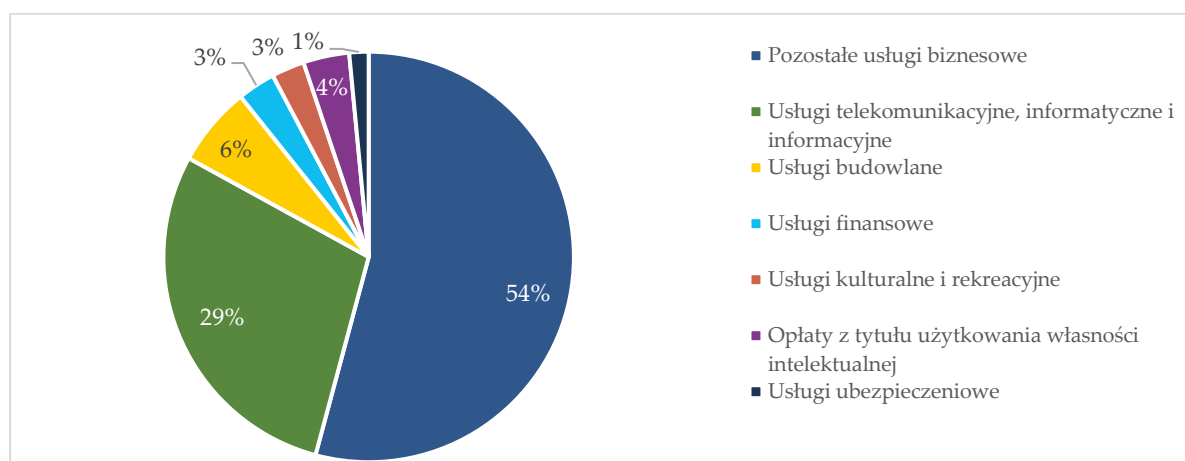
W 2021 r. podróże zagraniczne pozostawały kategorią, która najbardziej ucierpiała z tytułu utrzymujących się ograniczeń związanych z pandemią COVID-19. Wartość wydatków poniesionych przez cudzoziemców przyjeżdżających do Polski wynosiła 35,2 mld zł. W porównaniu do 2020 r. kwota ta wzrosła o 3,2 mld zł (tj. o 10,0%), mimo to nadal obserwowany jest spadek wartości względem 2019 r. Największy wzrost widać było w podróżach służbowych (głównie wydatki pracowników sezonowych), było to przeszło 2,1 mld zł. Wzrost wydatków obserwowany był również w podróżach prywatnych.

W 2021 r. największa wartość wydatków poniesionych w Polsce przypadła na nierezydentów pochodzących z krajów ościennych (ponad 74,4%). Wśród nich obywatele Ukrainy wydali w Polsce 11,8 mld zł, podróżni z Niemiec 10,4 mld zł, z Czech 2,4 mld zł, ze Słowacji 1,5 mld zł. Największy wzrost wydatków odnotowano wśród obywateli Ukrainy (wzrost w 2021 r. o 1,4 mld zł). Był on związany z wydatkami pracowników sezonowych.

2.3.1 Pozostałe usługi

Wartość eksportu pozostałych usług w 2021 r. wyniosła 156,8 mld zł (wzrost aż o 27,8 mld zł r/r). Niezmiennie najważniejszą kategorią w tej grupie usług były pozostałe usługi biznesowe (do których zaliczyć można m.in. **usługi świadczone przez profesjonalistów, techniczne i związane z handlem**), których eksport ukształtował się na poziomie 84,2 mld zł (wzrost o 13,4 mld zł w porównaniu z 2020 r. Kolejną znaczącą grupą były **usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne**, których wartość w 2021 r. zwiększyła się do 44,8 mld zł. Sprzedaż usług z omawianej grupy wzrosła o 8,1 mld zł (tj. o 22,1%). Wśród nich kluczowym komponentem były usługi informatyczne (w szczególności usługi konsultacyjne, instalacja i konserwacja sprzętu komputerowego itp.). Trzecią główną kategorią spośród pozostałych usług świadczonych przez polskie podmioty były **usługi budowlane**, których wartość w 2021 r. wyniosła 9,8 mld zł (wzrost o 2,7 mld zł).

Wykres 7: Struktura eksportu pozostałych usług w 2021 r. (w %)

Źródło: NBP

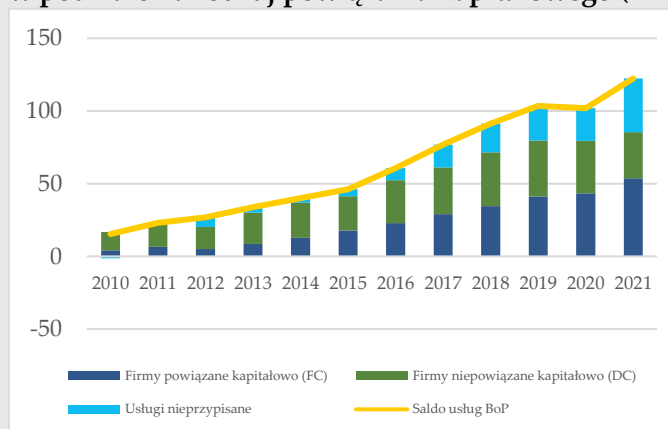
Ramka 1. Międzynarodowy handel usługami a międzynarodowe powiązania kapitałowe

W poniższej ramce zaprezentowana została analiza międzynarodowego handlu usługami w podziale na firmy posiadające powiązania z kapitałem zagranicznym (FC)¹ oraz firmy nieposiadające powiązań kapitałowych z zagranicą (firmy krajowe - DC)².

Tradycyjnie, również w 2021 r., dodatnie saldo w obrotach usługowych charakteryzuje zarówno transakcje podmiotów z powiązaniem kapitałowym z zagranicą, jak i podmiotów krajowych. W 2021 r. saldo tworzone przez firmy powiązane kapitałowo było równe 53,6 mld zł. W tym samym czasie nadwyżka podmiotów niepowiązanych kapitałowo wyniosła 31,7 mld zł. Jednocześnie wartość salda usług nieprzypisanych, do których zaliczyć można m. in. Podróże zagraniczne oraz inne doszacowania danych BoP, wyniosła 36,9 mld zł.

Od 2019 r. podmioty krajowe odgrywały mniejszą rolę w kreowaniu nadwyżki handlowej niż przedsiębiorstwa z powiązaniem kapitałowym z zagranicą. W odróżnieniu od lat poprzednich nadwyżka kreowana przez firmy krajowe zmniejszyła swój udział z 35,3% w 2020 r. do 25,9% w 2021 r. Z analizy danych wynika, że firmy z dostępem do finansowania zagranicznego oraz te, których część produkcji opiera się o łańcuchy wartości znajdujące się wewnątrz grupy kapitałowej dużo lepiej poradziły sobie z kryzysem epidemiologicznym, którego szczyt przypadał na 2020 r., oraz z odbudowaniem swoich powiązań ekonomicznych po pandemii. Dowodem na to może być fakt, że wypracowana nadwyżka firm z powiązaniem kapitałowym wzrosła o ponad 10,2 mld zł. W tym samym czasie saldo usług podmiotów krajowych zmalało o blisko 4,3 mld zł.

Wykres 8: Saldo z międzynarodowego handlu usługami w podziale na rodzaj powiązania kapitałowego (mld zł)

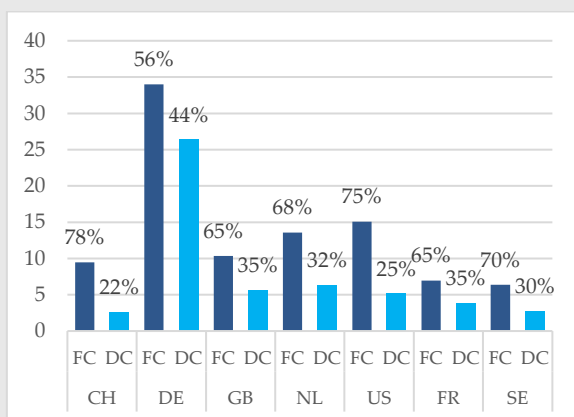

Źródło: NBP

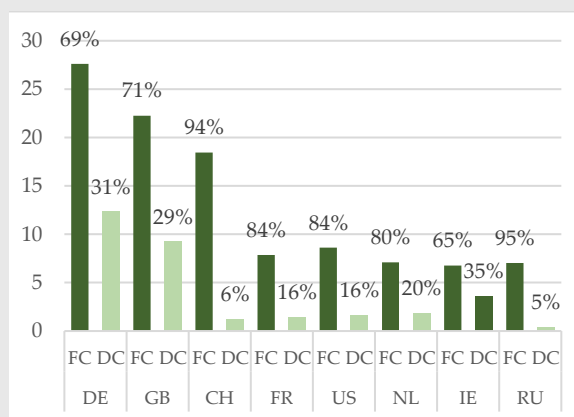
Analiza porównawcza poszczególnych rodzajów świadczonych usług wskazuje, że polskie przedsiębiorstwa posiadające zagraniczne powiązanie kapitałowe eksportowały głównie pozostałe usługi biznesowe, których wartość transakcji w 2021 r. wyniosła 58,1 mld zł. Kolejnymi usługami z dominującą rolą podmiotów powiązanych kapitałowo z nierezydentami (pod względem wartościowym) był transport - 45,2 mld zł (choć w przypadku usług transportowych różnica między FC i DC była niewielka) oraz usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne (eksport o wartości 28,0 mld zł). Nie bez znaczenia był także eksport usług uszlachtowania (wartość eksportu 15,2 mld zł). Z punktu widzenia importu usług, dla podmiotów powiązanych kapitałowo z nierezydentami najważniejszy był zakup pozostałych usług biznesowych (import o wartości 35,9 mld zł), usług transportowych (25,2 mld zł) oraz usług

telekomunikacyjnych, informatycznych i informacyjnych i opłat z tytułu użytkowania własności intelektualnej.

Wykres 9: Geograficzna struktura eksportu usług w podziale na podmioty krajowe oraz z powiązaniem kapitałowym z zagranicą (mld zł)

Wykres 10: Geograficzna struktura importu usług w podziale na podmioty krajowe oraz z powiązaniem kapitałowym z zagranicą (mld zł).

Źródło: NBP

FC-firmy z powiązaniem kapitałowym; DC – firmy nie posiadające powiązania kapitałowego

Tabela 2: Rodzajowy podział usług z uwzględnieniem powiązania kapitałowego (w mld zł)

Kod usługi	Nazwa usługi	Eksport			Import		
		FC	DC	%FC	FC	DC	%FC
SA	Uszlachetnianie	15,2	2,7	85,0%	1,2	0,2	84,6%
SB	Konserwacje i naprawy	6,4	1,7	79,1%	3,4	0,9	79,1%
SC	Usługi transportowe	45,2	39,3	53,5%	25,2	12,1	67,5%
SE	Usługi budowlane	3,7	4,4	45,6%	0,9	1,9	32,5%
SG	Usługi finansowe	3,1	0,3	90,9%	2,5	0,3	89,4%
SH	Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	28,0	11,2	71,3%	14,1	5,2	73,2%
SI	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	3,9	1,1	77,9%	12,2	1,8	87,1%
SJ	Pozostałe usługi biznesowe	58,1	15,1	79,4%	35,9	10,5	77,4%
SK	Usługi kulturalne i rekreacyjne	1,0	2,4	29,4%	0,6	1,4	27,8%

Źródło: NBP

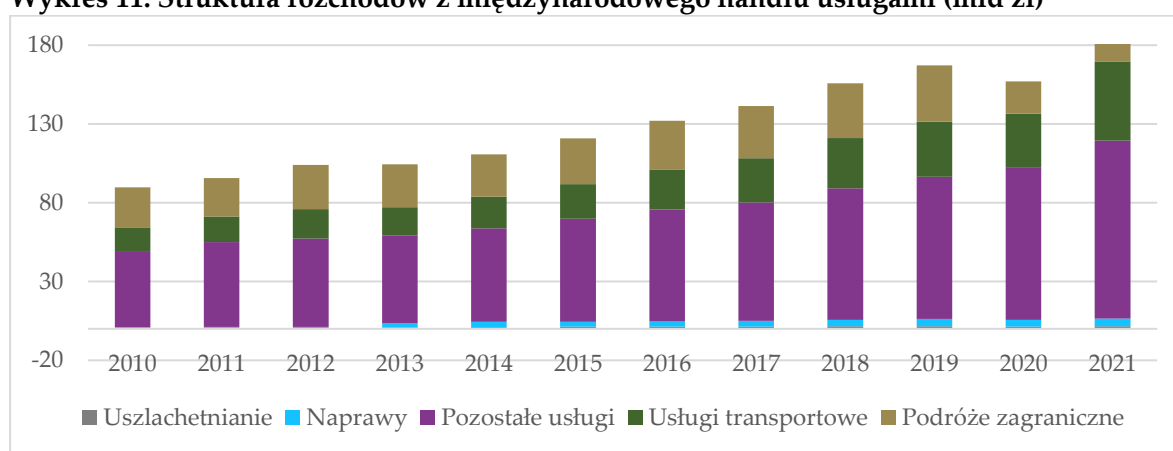
¹ Firmy posiadające zagraniczne powiązanie kapitałowe to podmioty będące podmiotem zagranicznej inwestycji bezpośredniej, inne w grupie kapitałowej lub będące inwestorem zagranicznym.

² Jako firmy krajowe określane są podmioty nie posiadające powiązania kapitałowego z zagranicą, z kolei firmy posiadające taką relacją określane są jako firmy powiązane.

3. Import usług

W 2021 r. wartość importu usług wyniosła 191,6 mld zł i była o 22,1% wyższa w porównaniu z rokiem poprzednim (jak już wspomniano, częściowo był to efekt niskiej bazy odniesienia). Największy wzrost importu zaobserwować można było w pozostałych usługach (przyrost ten wyniósł 16,5 mld zł). Podobna skala przyrostu miała miejsce w przypadku usług transportowych. Z kolei wartość wydatków rezydentów z tytułu podróży zagranicznych wzrosła w odniesieniu do poprzedniego roku o 1,7 mld zł.

Wykres 11: Struktura rozchodów z międzynarodowego handlu usługami (mld zł)

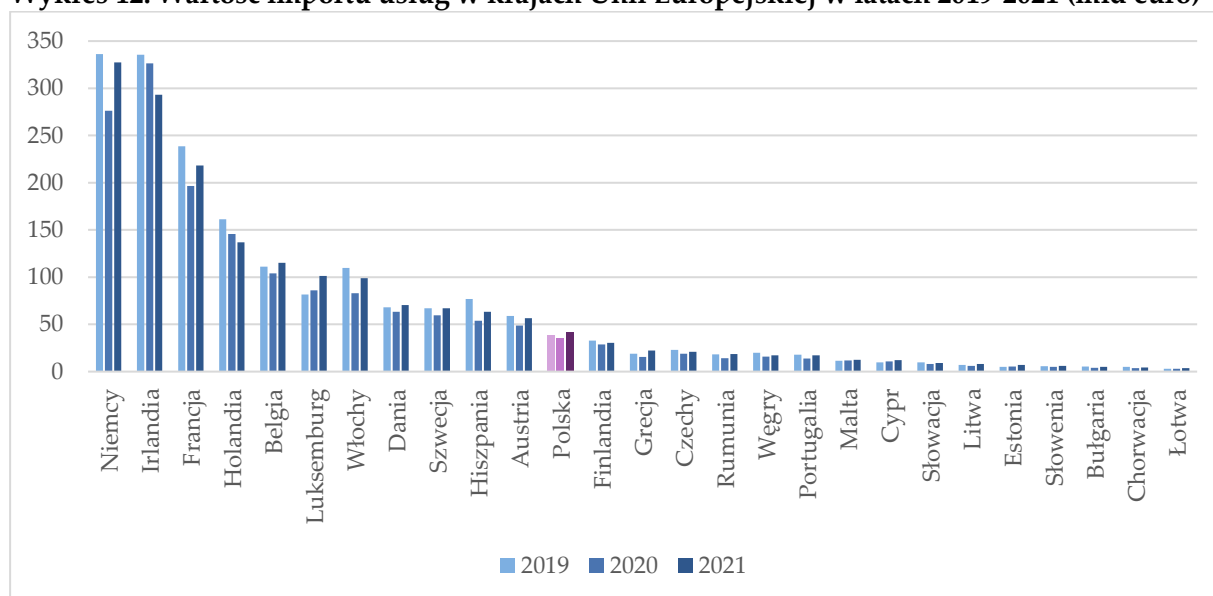
Źródło: NBP

W imporcie usług, tak jak w przypadku eksportu, państwa Unii Europejskiej odgrywały kluczową rolę. Polscy rezydenci w 2021 r. nabyli z tych krajów usługi o wartości 130,6 mld zł (68,2% całości). Podobnie jak w poprzednich latach, kraje Unii miały większe znaczenie w imporcie niż eksporcie. Dominującą grupą wewnątrz UE były kraje strefy euro. Wartość zakupionych tam usług wynosiła 107,1 mld zł tj. 82,3% całości importu pochodzącego z krajów Unii Europejskiej.

W 2021 r. Polska klasyfikowana była na 12 miejscu wśród krajów Unii Europejskiej pod względem wartości importu usług. Na nasz kraj przypadało 2,3% unijnego importu (wobec 5,4% w unijnym imporcie towarów). Podobnie, jak w eksporcie, największa część międzynarodowych zakupów usług w UE przypada na Niemcy, Irlandię oraz Francję.

W omawianym okresie wartość importu usług wyrażona w euro zwiększyła się w Polsce o 18,7%, podczas, gdy średnio w UE wzrosła o 8,6%. Negatywny wpływ na dynamikę importu w UE miał spadek jego wartości w Irlandii. Najwyższą dynamiką importu w 2021 r. odznaczały się Grecja (wzrost o 43,9% r/r), Litwa i Rumunia. W większości krajów Unii wartości importu usług pozostała poniżej poziomu sprzed pandemii.

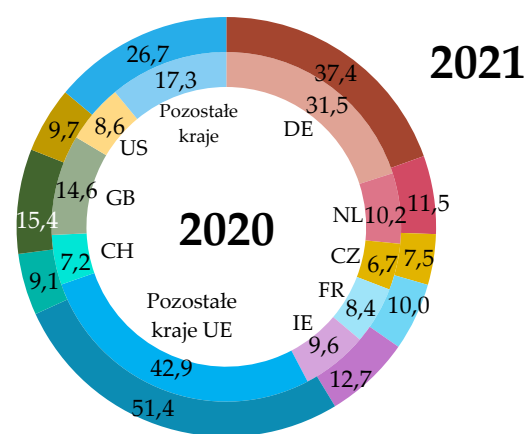
Wykres 12: Wartość importu usług w krajach Unii Europejskiej w latach 2019-2021 (mld euro)

Źródło: NBP na podstawie danych Eurostatu

W imporcie usług wyróżnić można osiem głównych kierunków (patrz wykres nr 13). Podobnie jak w eksporcie najważniejszym z nich były Niemcy. W 2021 r. wartość importu wyniosła 37,4 mld zł (wzrost o 19,0%). Na drugim miejscu znalazła się Wielka Brytania (w 2021 r. wartość importowanych usług wynosiła 15,4 mld zł). Pokazuje to, że w przypadku międzynarodowych zakupów usług BREXIT nie odegrał tak znaczącej roli. W analizowanym roku Irlandia (import 12,7 mld zł) po raz pierwszy wyprzedziła Holandię.

Wykres 13: Struktura geograficzna importu usług w latach 2020 i 2021 (w mld zł)

Źródło: NBP

3.1 Najważniejsze usługi w polskim imporcie.

3.1.1 Usługi transportowe

Wartość importu usług transportowych w 2021 r. wyniosła 49,9 mld zł Oznacza to wzrost w porównaniu do 2020 r. o blisko 15,6 mld zł, tj. o 45,3%. Polskie podmioty nabyły

usługi transportowe głównie w krajach Unii Europejskiej (w 2021 r. wartość zakupionych usług wyniosła 30,0 mld zł – 60,2% całości importu usług transportowych ogółem). Najważniejszymi partnerami handlowymi były: Niemcy – 9,5 mld zł (tj. 18,9%), Dania – 2,9 mld zł (tj. 5,8%) oraz Szwajcaria – 2,5 mld zł (tj. 5,1%). Na uwagę zasługuje import usług transportowych pochodzących z Chin (były to głównie usługi towarowego transportu morskiego). Kraj ten uplasował się na drugim miejscu z wartością w kwocie 5,1 mld zł.

W usługach transportowych nabywanych przez polskie podmioty dominowały, podobnie jak w przypadku eksportu, usługi transportu towarowego – jego wartość w 2021 r. wyniosła 32,7 mld zł. Najważniejszą kategorię wśród nabytych usług dostarczania towarów stanowił samochodowy transport towarowy (było to 65,5% całości omawianej kategorii). Na wzrost importu usług transportu towarowego wpłynął również znaczący przyrost importu usług transportu morskiego (wzrost o 3,9 mld zł r/r). Część z tego wzrostu wynikała bezpośrednio z przyrostu cen frachtu obserwowanego na rynkach światowych.

Tabela 3: Import usług transportowych (w mld zł)

Transport	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem	15,0	16,2	18,8	18,1	20,1	22,0	25,3	28,0	31,9	35,0	34,3	49,9
Towarowy	10,0	10,6	12,6	11,6	12,2	13,6	15,5	17,3	19,5	21,1	22,7	32,7
Pozostały	3,3	4,3	5,0	5,5	5,8	6,2	7,3	8,0	9,2	10,3	10,3	15,9
Pasażerski	1,6	1,2	1,2	1,0	2,1	2,2	2,5	2,6	3,2	3,6	1,3	1,4

Źródło: NBP

W 2021 r. import pozostałych usług transportowych wyniósł 15,9 mld zł. W omawianym okresie kategoria ta była odpowiedzialna za 31,8% wszystkich usług transportowych świadczonych na rzecz polskich podmiotów.

Najmniej istotne okazały się zakupy usług przewozu pasażerskiego, które w 2021 r. wyniosły zaledwie 1,4 mld zł. Stanowiły one zaledwie 2,7% całości zakupionych usług transportowych. Spadek importu usług przewozu pasażerskiego wynikał głównie z warunków panujących na rynku światowym związanych z pandemią COVID-19.

3.2.1 Podróże zagraniczne

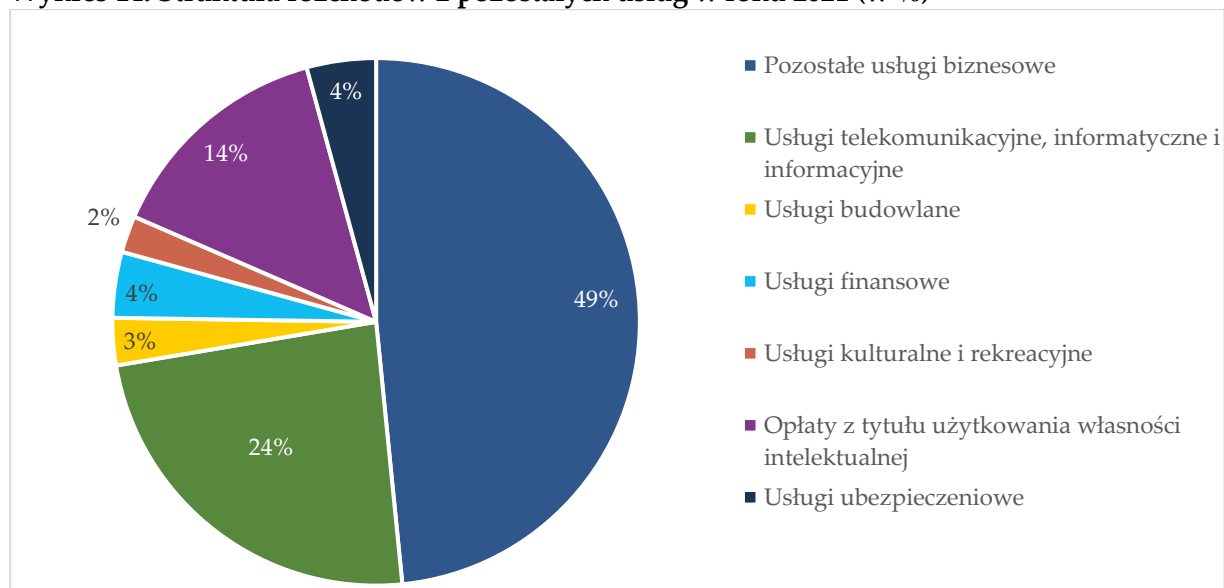
Podobnie jak w przypadku wydatków cudzoziemców, również wydatki Polaków z tytułu podróży zagranicznych nieznacznie wzrosły. Bezpośredni wpływ miała na to sytuacja epidemiologiczna na świecie. Wartość wydatków poniesionych przez polskich rezydentów w czasie podróży zagranicznych w 2021 r. wynosiła 22,2 mld zł. W porównaniu do 2020 r.

wydatki te wzrosły o 1,7 mld zł (tj. o 8,2%). Jednocześnie w odniesieniu do 2019 r. wartość usług pozostawała znacząco mniejsza. Dominującym rodzajem wyjazdów były podróże prywatne. W 2021 r. stanowiły one ponad 2/3 wartości wszystkich wydatków poniesionych przez nierezydentów z tytułu podróży zagranicznych.

3.3.1 Pozostałe usługi

Wartość importu pozostałych usług w 2021 r. wyniosła 112,9 mld zł (wzrost o 16,5 mld zł, tj. 17,1%). Podobnie jak po stronie przychodów, najważniejszą kategorią były pozostałe usługi biznesowe. Najważniejsze wzrosty zanotowano w usługach telekomunikacyjnych, informatycznych i informacyjnych. Kolejnymi znaczącymi kategoriami były usługi świadczone przez profesjonalistów (przyrost o 3,4 mld zł) oraz usługi techniczne i związane z handlem (przyrost o 3,3 mld zł). Z kolei opłaty z tytułu użytkowania praw własności intelektualnej przyrosły o 4,2 mld zł.

Wykres 14: Struktura rozchodów z pozostałych usług w roku 2021 (w %)

Źródło: NBP

Aneks statystyczny

Tabela 4: Obroty według głównych komponentów usługowych (mld zł)

Nazwa usługi	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Usługi ogółem(saldo)	15,4	23,0	26,9	34,0	40,1	46,2	60,8	76,7	91,4	103,4	102,0	122,3
Eksport	105,1	118,7	130,9	138,4	150,8	167,0	192,9	218,2	247,1	270,5	259,0	313,9
Import	89,7	95,6	104,0	104,4	110,7	120,8	132,1	141,4	155,7	167,1	157,0	191,6
Uszlachetnianie (saldo)	4,9	6,0	7,4	9,7	11,3	11,5	13,3	14,5	15,7	15,7	15,3	18,6
Eksport	5,3	6,5	7,8	10,5	12,3	13,0	14,7	15,9	17,2	17,4	16,8	20,2
Import	0,4	0,6	0,4	0,8	1,0	1,5	1,4	1,4	1,5	1,7	1,5	1,6
Naprawy (saldo)	1,5	1,9	1,1	0,8	0,3	1,4	1,9	3,0	3,0	3,1	4,1	4,4
Eksport	2,1	2,6	1,9	3,3	3,6	4,4	5,2	6,6	7,1	7,6	8,3	9,4
Import	0,6	0,7	0,8	2,5	3,4	3,0	3,3	3,6	4,1	4,5	4,2	4,9
Usługi transportowe (saldo)	10,1	14,2	14,9	17,9	19,0	20,8	24,5	28,4	33,8	38,2	38,5	42,5
Eksport	25,1	30,4	33,7	36,0	39,1	42,8	49,8	56,3	65,7	73,1	72,9	92,4
Import	15,0	16,2	18,8	18,1	20,1	22,0	25,3	28,0	31,9	35,0	34,3	49,9
Podróże zagraniczne (saldo)	3,2	6,7	7,3	8,1	9,8	9,7	11,7	14,8	15,9	18,1	11,4	12,9
Eksport	28,5	31,1	35,2	35,3	36,6	38,7	42,7	48,0	50,6	53,8	32,0	35,2
Import	25,4	24,4	27,9	27,3	26,8	29,0	31,0	33,2	34,8	35,7	20,5	22,2
Pozostałe usługi (saldo)	-4,3	-5,8	-3,9	-2,5	-0,2	2,7	9,4	16,1	23,1	28,3	32,6	43,8
Eksport	44,0	48,0	52,2	53,3	59,2	68,0	80,5	91,3	106,5	118,6	129,0	156,8
Import	48,3	53,9	56,1	55,8	59,4	65,3	71,1	75,3	83,4	90,3	96,4	112,9

Źródło: NBP

Tabela 5: Pozostałe usługi w podziale na komponenty (mld zł)

Nazwa usługi	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pozostałe usługi (saldo)	-4,3	-5,8	-3,9	-2,5	-0,2	2,7	9,4	16,1	23,1	28,3	32,6	43,8
Eksport	44,0	48,0	52,2	53,3	59,2	68,0	80,5	91,3	106,5	118,6	129,0	156,8
Import	48,3	53,9	56,1	55,8	59,4	65,3	71,1	75,3	83,4	90,3	96,4	112,9
Usługi budowlane (saldo)	1,8	2,7	2,5	2,7	2,9	1,8	4,8	5,7	6,3	5,3	5,1	6,5
Eksport	4,0	4,8	5,2	5,4	5,5	5,8	6,9	7,5	8,2	7,8	7,1	9,8
Import	2,1	2,1	2,6	2,6	2,5	4,0	2,0	1,8	1,8	2,5	2,0	3,3
Usługi ubezpieczeniowe (saldo)	-1,6	-1,6	-2,1	-1,9	-2,7	-2,2	-2,2	-2,0	-2,4	-2,4	-2,2	-2,4
Eksport	0,7	1,2	0,9	1,1	0,8	1,6	1,8	1,7	1,5	1,7	1,8	2,4
Import	2,3	2,8	3,0	3,0	3,5	3,7	4,0	3,7	3,9	4,2	4,0	4,8
Usługi finansowe (saldo)	-2,9	-3,2	-2,9	-1,4	-1,2	-1,2	-1,2	-0,1	-0,3	0,3	0,4	0,1
Eksport	2,1	2,0	2,3	2,3	2,5	2,6	2,7	3,5	3,6	3,9	4,3	4,6
Import	5,0	5,2	5,1	3,7	3,7	3,7	3,9	3,6	3,8	3,6	3,8	4,5
Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej (saldo)	-6,1	-6,3	-6,8	-7,5	-8,2	-7,6	-8,9	-9,7	-11,0	-11,9	-9,4	-10,4
Eksport	0,7	0,8	0,7	1,0	1,1	1,6	1,8	2,2	2,2	2,5	4,3	5,6
Import	6,8	7,1	7,6	8,5	9,3	9,2	10,6	11,9	13,2	14,3	13,7	16,0
Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne (saldo)	-0,6	0,6	1,3	1,8	3,9	5,3	7,6	9,2	11,6	14,3	13,9	17,9
Eksport	6,1	7,7	9,4	10,8	13,4	16,6	21,0	24,0	28,9	33,1	36,7	44,8
Import	6,6	7,1	8,1	9,0	9,5	11,3	13,4	14,9	17,3	18,8	22,8	26,9
Pozostałe usługi biznesowe (saldo)	6,8	5,0	6,5	4,8	6,1	7,2	9,1	13,0	17,2	21,2	23,1	29,8
Eksport	29,1	29,4	31,9	31,0	34,0	37,5	42,8	48,9	57,7	65,2	70,6	84,2
Import	22,3	24,4	25,5	26,2	27,9	30,3	33,6	35,9	40,5	44,0	47,5	54,4
Usługi kulturalne i rekreacyjne (saldo)	-1,9	-3,1	-2,4	-1,2	-1,2	-1,0	-0,3	-0,3	0,9	1,2	1,3	1,5
Eksport	0,9	1,6	1,3	1,2	1,3	1,7	2,8	2,8	3,2	3,6	3,4	4,0
Import	2,9	4,7	3,7	2,4	2,6	2,7	3,1	3,1	2,3	2,4	2,1	2,5

Źródło: NBP.

Tabela 6: Usługi transportowe w podziale na rodzaj transportu (w mld zł)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Eksport												
Usługi transportowe	25,1	30,4	33,7	36,0	39,1	42,8	49,8	56,3	65,7	73,1	72,9	92,4
Transport samochodowy	14,8	18,5	20,0	22,2	24,1	26,3	29,9	33,1	37,9	41,5	42,4	51,8
Pozostałe usługi transportowe	3,3	3,9	4,9	5,4	6,3	7,5	9,3	11,3	14,0	15,4	19,0	24,2
Transport lotniczy	3,3	4,1	4,2	4,6	4,7	4,8	6,2	7,3	8,8	10,5	4,9	7,9
Transport morski	1,1	1,3	1,5	1,6	1,7	1,7	1,8	1,9	1,9	2,1	2,6	3,8
Transport rurociągowy oraz przesył energii elektrycznej	2,1	2,2	2,4	1,3	1,5	1,7	1,6	1,4	1,5	1,9	1,2	1,1
Transport kolejowy	0,1	-0,1	0,4	0,5	0,3	0,3	0,3	0,6	0,4	0,5	1,0	1,3
Usługi kurierskie i pocztowe	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,6	0,6	1,0	1,1	1,6	2,1
Transport wodny śródlądowy	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2
Import												
Usługi transportowe	15,0	16,2	18,8	18,1	20,1	22,0	25,3	28,0	31,9	35,0	34,3	49,9
Transport samochodowy	5,5	6,4	7,1	7,3	7,5	7,8	9,0	9,7	11,0	12,1	13,2	16,6
Transport morski	3,1	3,1	3,8	4,0	4,5	5,4	6,1	6,5	7,7	8,6	9,2	14,1
Transport lotniczy	2,8	3,1	3,3	3,0	4,1	4,5	5,7	6,0	6,9	7,0	4,0	5,2
Pozostałe usługi transportowe	1,5	1,8	2,1	2,4	2,8	3,0	3,1	3,5	3,9	4,6	5,2	9,1
Transport kolejowy	0,6	0,5	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5	1,1	0,9	0,8	0,8	1,9
Usługi kurierskie i pocztowe	0,3	0,4	0,3	0,5	0,4	0,6	0,6	0,9	1,1	1,2	1,4	2,1
Transport wodny śródlądowy	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,4
Transport rurociągowy oraz przesył energii elektrycznej	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,4

Źródło: NBP

www.nbp.pl